

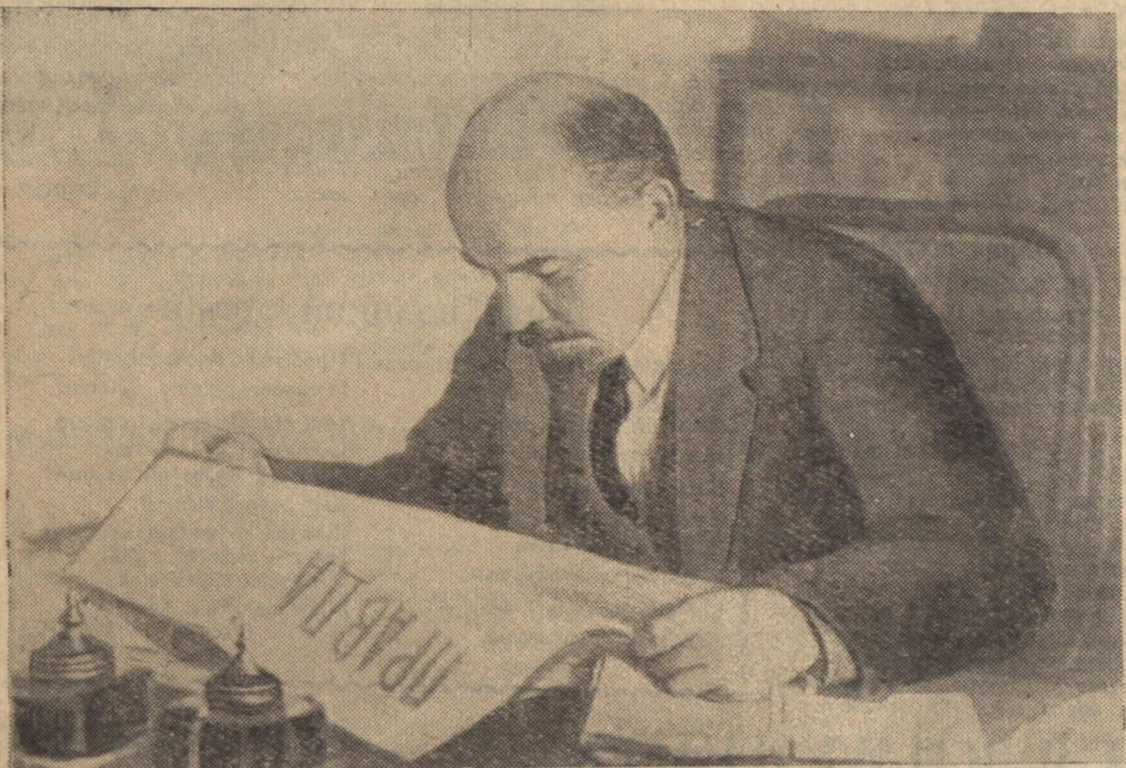
Харківський УНІВЕРСИТЕТ

Орган парткому, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому і міськекому Харківського ордена Трудового Червоного Прапора державного університету імені О. М. Горького

№ 14 (888)

Понеділок, 22 квітня 1957 р.

Ціна 20 коп.

ЖИВУТЬ І ПЕРЕМАГАЮТЬ ІДЕЇ ЛЕНІНА

КОМУНІСТИЧНА партія Радянського Союзу, радянський народ, усе прогресивне людство відзначають 87 роковини з дня народження В. І. Леніна. Ім'я Леніна — рідне й близьке, безмежно дороге трудящим усього світу.

В. І. Ленін — великий корифей революційної науки. Він не тільки відстоював марксизм від перекручування опортуністами, але й розвинув революційну теорію. Леніну належить заслуга марксистського дослідження імперіалізму, його економічної і політичної суті, Ленін науково довів, що імперіалізм — вища і остання стадія капіталізму, переддень соціалістичної революції. Всебічно розвиваючи марксизм, В. І. Ленін створив нову теорію соціалістичної революції, висунув положення про гегемонію пролетаріату та його союз з селянством, створив вчення про партію, виробив її стратегію і тактику. Ленінізм — це марксизм епохи імперіалізму і пролетарської революції. Ленінізм — інтернаціональне вчення пролетаріату, що втілює в собі досвід світового революційного та робітничого руху.

Велетенську теоретичну роботу Ленін поєднував з великою практичною діяльністю. В упертій боротьбі з опортунізмом на міжнародній арені, з економістами, меншовиками, троцькістами, ліквідаторами, одзовістами В. І. Ленін створив революційну марксистську партію робітничого класу, партію нового типу.

Комуністична партія очолила робітничий клас і націлила його на шлях сміливої, послідовної революційної боротьби проти царату і капіталізму. Крокуючи цим шляхом, трудящі нашої країни на чолі з партією, Ленінін у жовтні 1917 р. повалили капіталізм, встановили диктатуру пролетаріату.

Велика Жовтнева революція, 40-річчя якої відзначає цього року радянський народ, з'явилася тріумфом ленінізму, тріумфом Комуністичної партії.

Великий Ленін розробив план побудови соціалізму в нашій країні. Під керівництвом ленінської партії трудящі країни втілюють цей план в життя. В історично короткі строки радянський народ здійснив соціалістичну індустріалізацію країни, колективізацію сільського господарства, культурну революцію, ліквідував експлуататорські класи, побудував перше в світі соціалістичне суспільство.

За ленінськими накресленнями партія послідовно проводила і проводить політику переважного розвитку важкої промисловості і домоглася значних успіхів. На 1957 рік промисловість СРСР в порівнянні з дореволюційним часом зросла більш, ніж у 30 разів, а важка індустрія — більш, ніж у 50 разів.

Ці успіхи у будівництві соціалізму досягнуті завдяки непереможному союзу робітничого класу і селянства, при керівній ролі робітничого класу.

бітників і селян — вищий принцип диктатури пролетаріату, Комуністична партія постійно зміцнювала і зміцнює його зараз. Успішне здійснення намічених партією за останні роки заходів по крутому піднесенню сільськогосподарського виробництва сприяє подальшому зміцненню союзу і дружби робітничого класу і колгоспного селянства.

Одним з найважливіших джерел сили соціалістичного суспільства, побудованого у нашій країні по заповідях Леніна, є дружба народів СРСР. Торжествує ленінська національна політика — політика рівноправності, дружби і братерства усіх народів і націй. Побудова соціалізму в СРСР — наслідок виконання заповідей великого Леніна, мудрої політики Комуністичної партії, наслідок героїчної праці радянського народу.

І зараз Комуністична партія в усій своїй діяльності керується ідеями ленінізму. Ленінськими ідеями просякнуті історичні рішення XX з'їзду КПРС, що намітив велику програму комуністичного будівництва, рішення грудневого та лютевого Пленумів ЦК КПРС.

Розробляючи програму господарського будівництва, В. І. Ленін підкреслював, що основним принципом соціалістичного господарювання є принцип демократичного централізму. Керуючись цією вказівкою В. І. Леніна, Комуністична партія турбувалась і турбується про вдосконалення форм керівництва народним господарством. Конкретні пропозиції про перебудову управління промисловістю і будівництвом у сучасних умовах викладені у тезах доповіді М. С. Хрушова, які одержали всебічну підтримку радянського народу.

На протязі всієї своєї діяльності Ленін приділяв велику увагу питанням міжнародного робітничого руху. Підкреслюючи необхідність суворо враховувати національну своєрідність і специфіку різних країн, В. І. Ленін відзначав, що основні закономірності і риси розвитку соціалістичної революції у СРСР мають не місцеве, не національно особливе, а міжнародне значення. При всій своєрідності Жовтневої революції, вона проклала загальну дорогу, по якій ідуть і будуть йти до соціалізму пролетарі всіх країн.

Велике ленінське вчення являється прапором робітничого класу, народних мас усіх країн. Ідеї Леніна живуть і перемагають у справі трудящих табору миру, демократії і соціалізму, у всезростаючому і міцніючому міжнародному русі за мир і дружбу між народами, за демократію і соціалізм проти сил імперіалістичної реакції та агресії.

87 роковини з дня народження В. І. Леніна радянські люди відзначають як всенародне свято, під знаком мобілізації своїх сил на виконання історичних рішень XX з'їзду КПРС.

Відкриті університетські партійні збори, що недавно відбулися, обговорили висловлену товаришем М. С. Хрушовим від імені ЦК КПРС і Радянського уряду пропозицію відносно державних позик.

— Наш колектив, — сказав у своєму виступі студент історичного факультету комуніст тов. Цуманенко, — одностайно підтримує цю пропозицію. У роки Великої Вітчизняної війни ми передплачували державні позик і здавали облігації до фонду оборони СРСР. Зараз жити стало набагато краще. Ті кошти, що залишаться вна-

слідок цих заходів у розпорядженні держави, підуть на зміцнення обороноздатності країни, на розвиток народного господарства, на піднесення добробуту трудящих. Я думаю, що висловлю думку всіх присутніх, коли скажу, що колектив університету гаряче підтримує пропозицію тов. М. С. Хрушова.

Збори одностайно підтримали заходи партії і уряду відносно державних позик, висловлені у промові тов. М. С. Хрушова, як доцільні з державної точки зору заходи, що відповідають інтересам народу.

ПО СТОРІНКАХ СТІННІВОК

Ставляться важливі питання

Вийшов черговий номер стіннівки центрального апарату «За культурний апарат».

Передова стаття газети «Гідно зустрінемо 40-ву річницю Велико-го Жовтня» закликає працівників університету поліпшити свою роботу і, взявши на себе підвищені зобов'язання, з честю виконати їх.

Поряд з передовою є ще ряд статей, які висвітлюють життя колективу. Так, наприклад, газета

порушує важливе питання про відповідальність за комсомольські та партійні доручення. Зокрема, вказується на незадовільну роботу комсомольської групи співробітників центрального апарату і господарської частини, яка не виконала більшості з запланованих заходів.

Позитивною рисою роботи редакції є те, що газета намагається з номера в номер популяризувати кращі новинки радянської та зарубіжної літератури.

Студентський недільник

Добре попрацювали у минулу неділю студенти, що мешкають у гуртожитку по проспекту Леніна, 20.

З ініціативи студкому у цей сонячний день був оголошений недільник. Відгукнулись дружно, працювали весело і зробили багато: обладнали спортивний майданчик, прибрали двір, окопали дерева.

М. КОВАЛИК.

Читають і перечитують студенти тези доповіді М. С. Хрушова про дальше вдосконалення керівництва промисловістю і будівництвом, замислюються над пропозиціями, викликаними самим життям.

На фото: в одній з кімнат гуртожитку філологів на Толкачівці.

Фото О. КУЗІНА.

НОВІ КНИГИ В ЦНБ

В. Бонч-Бруевич, В. І. Ленін в Петрограді і в Москві (1917—1920 рр.). Держполітвидав УРСР, 1956.

Гальперин М. Ю. Ленінський кооперативний план и его осуществление (Общество по распространению политических и научных знаний. РСФСР), 1956.

Крупська Н. К. Ленін як пропагандист і агітатор. Держполітвидав УРСР, 1956.

Талантова М. Н. Что читать о В. И. Ленине. Воспоминания современников (Краткий рекомендательный указатель литературы), 1956.

Фотиева Л. А. Как работал Владимир Ильич Ленин. «Знание», 1956.

ВЕЛИКИЙ ВОЖДЬ, ВЧИТЕЛЬ, ДРУГ

Рідкісні видання творів В. І. Леніна

В Центральній науковій бібліотеці зберігаються прижиттєві видання творів великого Леніна. Є у нас журнали й газети з його статтями.

Найбільш рідкісна робота «До характеристики економічного романтизму. Сімонді та інші вітчизняні сімондисти». Ця праця була написана Леніним, коли він знаходився на засланні, і надрукована журналом «Новое слово» за 1897 рік за підписом К. Т-н.

У журналі «Научное обозрение» надруковані три статті Леніна: «Заметка к вопросу о теории рынков», «Еще к вопросу о теории реализации», «Некритическая критика». Ці статті надруковані за підписом Володимир Ільїн. Під цим же псевдонімом друкувався Ленін і в журналі «Жизнь».

Великою рідкістю являється газета «Новая жизнь» — перша легальна більшовицька газета, яка виходила з жовтня по грудень 1905 р. у Петербурзі. Повернувшись з еміграції на початку листопада 1905 р., Ленін безпосередньо керує газетою. Тут надруковано його статті «Партийная организация и партийная литература», «Пролетариат и крестьянство», «О реорганизации партии» — перша стаття, написана Леніним після повернення в Росію.

Має бібліотека книгу Леніна «Аграрная программа социал-демократии в первой русской революции 1905—1907 годов». Ця праця, написана у 1907 році, була надрукована у 1908. Але видання було конфісковано та знищено. Вперше книга вийшла лише у 1917 році. У бібліотеці зберігається друге її видання, вже 1919 р.

Цікавим є і видання книги «Государство и революция» латиською мовою ще 1920 р.

Дорожить бібліотека прижиттєвими виданнями ленінських праць, які вийшли на Україні. Це роботи «О продовольственном налоге», Київ, 1921 р., «Наше внешнее и внутреннее положение и задачи партии». Одеса, 1921 р. В. МАЗМАНЬЯНЦ.

СВЯТКОВІ ВИСТАВКИ

Цілий ряд стендів, виставок, присвячених В. І. Леніну, створено в ці дні у студентських гуртожитках. Вони мовою ілюстрацій, репродукцій з відомих картин, фотографій розповідають про життя й діяльність вождя Комуністичної партії.

Такі ж виставки влаштовано і в гуртожитку будівників нового університету. Організували їх працівники учбової бібліотеки.

НА ПОЛІТГОДИНАХ

В усіх академічних групах зараз проходять політгодини, присвячені життю і діяльності великого засновника нашої держави — Володимира Ілліча Леніна.

Для агітаторів, які ведуть політзаняття, партком організував інструктаж.

«ХАРКІВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Стор. 2. 22 квітня 1957 р.

В працях В. І. Леніна одержало дальший розвиток велике вчення марксизму, яке освітлює шлях боротьби за демократію, за соціалізм. Вказівки Леніна слугують Комуністичній партії дороговказом у великій роботі по будівництву комуністичного суспільства. Радянському народові дорогі сторінки героїчної революційної боротьби, боротьби Комуністичної партії на чолі з її вождем і засновником В. І. Леніним. Вивчення ленінських праць має неоціненне значення. Це — велика честь для кожного радянського наукового працівника.

Наукові працівники

Образ вождя

у радянській літературі

Квітнєві тези В. І. Леніна стали програмою для партії у напружений період переходу від буржуазно-демократичної до першої в світі соціалістичної революції.

Про це й розповідає експозиція «40 років з дня приїзду В. І. Леніна до Росії», яка влаштована у ЦНБ.

У читальному залі наукової бібліотеки готується ще одна виставка. Вона буде присвячена 87 роковинам з дня народження Володимира Ілліча Леніна і розповідь читачам, як радянська художня література, кіно відобразили образ великого вождя.

Вони вивчають Леніна

університету, студенти, дослідження кандидата історичних наук Б. М. Щербаненка та викладачі О. П. Канаєва та В. О. Кравця являються питанням союзу робітничого класу і селянства у працях В. І. Леніна.

Над проблемою «Питання політичної економії у творах В. І. Леніна» працює кафедра політичної економії. Тему «Ленін про аграрні відношення в Росії напередодні революції 1905—1907 рр.» розробляє доцент А. П. Мамалуй. Питання політекономії в праці Леніна «Розвиток капіталізму в Росії» вивчає доцент І. М. Бейліс. Над творами Леніна працюють зараз канди-

дидати економічних наук М. Н. Грінченко та Б. Ф. Данилевич.

Науковий студентський гурток історії КПРС готує до традиційної конференції СНТ ряд доповідей, серед яких роботи Михайського «Ленін про Раді в революції 1905 року» та Дейнеки «Значення Квітнєвих тез Леніна».

Героїчну історію боротьби радянського народу на чолі з Леніним за побудову соціалізму в нашій країні вивчають студенти-дипломники історичного факультету, члени гуртка історії СРСР.

М. КОРОП.

Живе великий Ленін

Так! Він не вмер! Так! Він живе! І робітник на подвиг йде
Він серед нас і нині.
Несе він радісне нове
Життя моєї країні.
Його слова завжди звучать
У наших днях чудових.
Палає серце Ілліча
В знаменах пурпурових.
Він нас окрилює й веде —
Майбутнього знамено.

Із словом рідним — Ленін.
Так! Нашій праці і серцям
Скорились небо й гори.
І ми під прапором творця
Державою і творим.
Відкрив до комунізму шлях
Ілліч — великий геній.
У мудрих партії ділах
Живе великий Ленін!
Георгій КНИШЕВ.

ВЧИТИСЯ КОМУНІЗМУ

Йшов рік 1920-й. Наша Червона Армія розгромила тоді вже білогвардійські армії Колчака, майже повністю було покинено з Денікіним. Після двох років жорстокої боротьби з контрреволюцією настав перепоchinoк. Але уже в кінці квітня підтримані Антантою війська панської Польщі вдерлися на Україну, а шостою травня захопили Київ. В Криму в цей час недобитий царський барон Врангелі перейшов у наступ, загрожуючи Донбасу.

Короткочасний перепоchinoк, що тривав лише три місяці, закінчився. Почалась запеклі бої.

Значна частина членів комсомолу за закликом партії знову пішла в ряди Червоної Армії зі зброєю в руках захищати радянську республіку. Ті, що залишалися в тилу, героїчно працювали, обслуговуючи фронт. Ось в таких воєнно-політичних умовах збирався 2 жовтня 1920 року Третій Всеросійський з'їзд РКСМ. З різних кінців країни з'їхались в Москву юнаки і дівчата. На їх долю випало щастя бачити і чути Володимира Ілліча Леніна. Його промова на з'їзді стала величезною подією в історії всієї нашої радянської молоді і її передового загону — комсомолу.

Задовго до відкриття з'їзду зібрались ми, делегати, в залі, сиділи, розмовляли, гадали: приїде чи не приїде Ілліч до нас, буде виступати чи ні? І раптом з глибини сцени швиденькою ходою вийшов він нам назустріч.

Якщо до появи Ілліча зал був переповнений, то зараз задні ряди майже спустилися: сотні людей зібрались біля сцени, вітаючи великого вождя пролетарської революції... Хвилин десять ми не могли заспокоїтись і не давали Леніну можливості почати розмову. Та ось рішучим жестом Володимир Ілліч примусив нас сісти по місцях, і запанувала така тиша, що здавалось, в залі нікого не було. Ленін почав говорити.

Прості робітні і селянські хлопці, молоді солдати, ми були схвильовані палкими пристрасними словами Ілліча. З притаманною йому силою і переконливістю накреслив Ленін перед нами конкретну програму комсомолу, яка визначила діяльність Спілки молоді на багато і багато років уперед.

Необхідно було думати про майбутнє республіки, і великий засновник радянської держави, звертаючись до нас, говорив, що старе зруйновано, розчищено ґрунт, на якому молоде комуністичне покоління повинно будувати комуністичне суспільство.

«Перед вами завдання будівництва, і ви його можете розв'язати, тільки оволодівши всім сучасним знанням...».

Вчитися, вчитися і вчитися! Вчитися комунізму. Вся глибина і мудрість цієї ленінської ідеї відчувалась тоді кожним. Нас, учасників історичного з'їзду, вразила простота, глибина і незмірна сила ленінської логіки. Погляд Володимира Ілліча охоплював величезний період від перших років нового суспільного ладу до повної перемоги комунізму. Не віддунули ще вибухи гармат громадянської війни, а Ленін вже думав і практично ставив питання про серйозність підготовки і виховання нових загонів будівників комунізму.

Звертаючись тоді до молодого покоління (до

тих, кому зараз за п'ятдесят), Ілліч говорив: «Ви повинні бути першими будівниками комуністичного суспільства серед мільйонів будівників, якими повинні бути всякий юнак, всяка молода дівчина». Але для того, щоб спілка молоді і вся молодь взагалі могла виконати покладені на неї завдання, вона повинна вчитися комунізму, — говорив Ілліч. І вчитися так, щоб кожний день в будь-якому селі, в будь-якому місті молодь вирішувала практично те чи інше завдання спільної праці. Нехай найменше, нехай найпростіше. Той, хто чув ці слова Ілліча, запам'ятав їх на все життя. Ніколи не забудуть їх і ті, що прочитали ці ленінські слова пізніше.

Промова Володимира Ілліча Леніна на третьому з'їзді РКСМ стала дороговказом тисячам і тисячам юнаків і дівчат. Наше покоління славно і самовіддано працювало в роки відбудови зруйнованого народного господарства, закладаючи міцний фундамент соціалізму в нашій країні. Руками комсомольців під керівництвом партії створювались нові заводи, електростанції.

В радянські роки партійної і державної діяльності Леніна комсомол завжди почував його батьківське піклування і допомогу. Ми, члени Центрального Комітету РКСМ перших скликань, були свідками повсякденної уваги Ілліча до комсомольської організації. Іншим разом ми навіть дивувались обізнаності Леніна з становищем, потребами і труднощами, які виникали в практичній роботі комсомолу.

Одним з прикладів чуйного і уважного ставлення до діяльності комсомолу були вказівки В. І. Леніна, які він дав у 1922 році, в зв'язку з підготовкою п'ятого з'їзду РКСМ. На з'їзді вирішили поставити питання про комуністичне виховання молоді в нових умовах. Виникла думка звернутися особисто до Ілліча з запрошенням виступити перед молоддю. В цей час стало відомо, що стан його здоров'я після важкого приступу хвороби дещо поліпшився, і він знову приступив до роботи. Як б це було свято для молоді, якби Ленін перший свій публічний виступ присвятив їй. Ця думка була підтримана, і була навіть одержана згода Ілліча. Але в день відкриття з'їзду стан здоров'я не дозволив йому виступити з промовою. Замість виступу, що не відбувся, Ленін надіслав привітання V з'їзду РКСМ, в якому писав: «Дорогі друзі! Дуже шкодую, що не можу особисто вітати вас. Бажаю роботі вашого V з'їзду всього успіху. Певний, що молодь зуміє розвиватися так успішно, щоб на час назрівання наступного моменту світової революції бути цілком на висоті завдання».

З палким комуністичним привітом
В. Ульянов (Ленін)».

11. X. 1922 р.

Це привітання було зачитано на першому урочистому засіданні. Делегати стоячи вітали бурхливими оваціями вождя Комуністичної партії і соціалістичної держави.

Таким він був завжди — чулим вихователем молоді. Таким ми запам'ятали нашого вождя на все життя.

С. БІЛОУСОВ,
делегат III з'їзду комсомолу.

ВЧИТИСЯ, ВЧИТИСЯ, ВЧИТИСЯ

В. І. Ленін заповідав молоді вчитися, вчитися і вчитися. І ми свято виконуємо заповідь рідного Ілліча. Тисячі юнаків і дівчат навчаються в інститутах і технікумах, багато з них вдосконалюють свої знання у вечірніх школах робітничої молоді. Молодий робітник — студент вечірнього відділення інституту або технікуму — звичайне явище в нашій країні.

Взяти хоч би наш університет. Адже заочне відділення Харківського університету за останні роки зросло у великий учбовий заклад з сіткою факультетів.

Відмінним навчанням, трудовими успіхами відповідаємо ми, студенти університету, як і молодь всієї країни, на батьківське піклування партії і уряду про нас. У нашому студентському колективі багато передових комсомольців, якими по праву пишається колектив. Активісти, що завжди встигають в навчання, подають приклад іншим. Це студентка філологічного факультету Трошчановська, Іван Якименко з радіофакса, географ Беседіна; біолог Широкоград і багато інших.

Ленін закликав комсомол виховувати молодь у свідомій дисциплінованій праці. І тим прикріше, що є ще серед нас ледарі, люди, які несумлінно ставляться до навчання, такі, як третьокурсниця російського відділення Жукова, як Краснящих з біофаку, як Плакса, Кокорев з радіофаку.

Не повинно бути таких комсомольців, таких студентів. Наш сьогоднішній обов'язок — вчитися. І ми виконаємо його.

Н. СОПЛЕНКОВА,
студентка першого курсу
філологічного факультету.

Під прапором ленінізму

Змістовну і цікаву виставку до ленінських свят підготувала учбова бібліотека. Всі експонати об'єднані спільним заголовком: «Ленінізм — прапор боротьби за торжество комунізму».

Оглядаючи виставку, ви знайдете не тільки з роботами вождя, з етапами його творчого шляху, а й з етапами розвитку соціалізму у нашій країні.

У заключних розділах виставки підібрано матеріали, що показують боротьбу трудящих усього світу за мир, демократію, соціалізм під прапором ленінізму.

„ПЛАНИ ПАРТІЇ—НАШІ ПЛАНИ“,— КАЖУТЬ ПРАЦІВНИКИ УНІВЕРСИТЕТУ

12 квітня відбулися загальні відкриті збори партійної організації Харківського університету, присвячені обговоренню тез доповіді тов. М. С. Хрущова про подальше вдосконалення організації управління промисловістю і будівництвом. Після вступного слова М. П. Воловика, свої думки висловило багато товаришів. Сьогодні ми вміщуємо ускорчені їхні виступи.

Не технічне, а науково-технічне управління

В. Ф. ЛАВРУШИН

— Серед цілого ряду управлінь, які передбачено організувати у кожному економічному районі, намічається організація технічного управління. На мою думку, це управління треба назвати науково-технічним управлінням. Воно повинно мати у своєму розпорядженні відповідні установи, що допомагали б йому розробляти нові технологічні схеми і втілювати у життя нові пропозиції на місцевих підприємствах. Мабуть, існування багатьох центральних заводських лабораторій недоцільне. Треба організувати у системі науково-технічного управління об'єд-

нану, потужну, добре обладнану науково-дослідну лабораторію з висококваліфікованим колективом, залишивши на заводах тільки невеликі лабораторії, необхідні для контролю процесів виробництва. При науково-технічному управлінні необхідно мати відділ координації для погодження наукових робіт, що виконуються в об'єднаній науково-дослідній лабораторії. Така координація край необхідна і безперечно приведе до того, що наукові проблеми розроблятимуться на більш високому рівні. Було б доцільно також, якби вузами керувало те ж науково-технічне управління.

При Харківському Раднаргоспі передбачається організувати економічну і науково-технічну ради. На жаль, за існуючим проектом, до складу науково-технічної ради не буде введено жодного представника від науково-дослідних установ Харкова. Це, звичайно, неправильно. Ми маємо всі підстави наполягати на тому, щоб до складу інженерно-технічних та економічних рад при Раднаргоспах входили також і представники науково-дослідних установ.

Це дасть величезну економію

О. М. ВАСИЛЬЄВ

— За рішенням ЦК КПРС у нашій країні розгорнулося всенародне обговорення накреслених партією заходів по подальшому вдосконаленню управління промисловістю і будівництвом. Ці заходи мають величезне значення. Вони забезпечать нове могутнє піднесення нашого народного господарства.

Заходи, які накреслює Комуністична партія, розроблені на основі принципів керівництва соціалістичним народним господарством, що були всебічно опрацьовані В. І. Леніним ще в перші роки Радянської влади. В цей час у нас було ще небагато органів, які займалися керівництвом народним господарством, але вже тоді Ленін з особливою гостротою ставив питання про те, щоб ці органи працювали погоджено.

Ті заходи, які зараз намічає наша Комуністична партія, покликані вдосконалити організацію нашого господарського апарату; вони забезпечать усунення паралелізму у роботі господарських органів, дадуть величезну економію державних коштів і ліквідуватимуть зайві ланки апарату управління.

У величезній мірі зростає роль обласних, міських і районних партійних організацій у керівництві новим господарським апаратом. Створюючи економічні райони і новий апарат господарського керівництва, необхідно буде продумати і питання про зміни між адміністративних одиниць, зокрема, про укрупнення деяких областей і районів. Доцільно було б в економічних районах організувати в складі раднаргоспів відділ, який спеціально займався б питаннями підготовки і розподілу кадрів в межах області, в тому числі і кадрів, що їх випускає наша вища школа.

Ми повинні взяти участь

З. Л. ЖИТНИЦЬКИЙ

— Тези доповіді тов. М. С. Хрущова безперечно є найважливішим державним документом. Заходи, опрацьовані ЦК КПРС і Радою Міністрів СРСР, забезпечують подальше зміцнення ленінських принципів соціалістичного господарства, вони спрямовані на подальше могутнє піднесення соціалістичного виробництва, всієї радянської економіки.

Важливою рисою цих заходів є те, що вони пройняті турботою про піднесення матеріального добробуту і культурного рівня радянського народу. Викладені у тезах доповіді тов. Хрущова державні заходи визначаються об'єктивним ходом розвитку нашої соціалістичної економіки. Зараз, коли незмірно зріс обсяг промислового виробництва, стало значно важче здійснювати оперативне господарське керівництво всіма промисловими підприєм-

ствами і будівництвом централізованим порядком — з міністерств. Існуючі нині форми управління не відповідають новим завданням розвитку промисловості і будівництва. Тому весь народ гаряче вітає заходи партії й уряду, спрямовані на ліквідацію відомчої відомості.

Одним з найбільш важливих наслідків перебудови буде можливість швидко й оперативно вирішувати всі питання, зв'язані з життям підприємств. Зараз по всій країні розгорнулося всенародне обговорення тез доповіді тов. Хрущова. В процесі обговорення трудящі вносять цінні і важливі пропозиції, спрямовані на подальше вдосконалення методів господарського управління. Ми з свого боку також можемо внести ряд пропозицій: ми маємо всі під-

стави підтримати висловлену у пресі пропозицію про створення Харківського економічного району у складі Харківської, Полтавської і Сумської областей. За проектом, розробленим харківськими обласними організаціями, при Раднаргоспі має бути організовано два дорадчі органи — економічна рада і науково-технічна рада. На мою думку, буде правильно, коли ми сьогодні висловимо побажання, щоб до роботи цих рад були широко притягнені працівники нашого університету, які можуть багато де в чому допомогти знов створюваним органам господарського управління у вивченні економіки Харківського економічного району.

Потрібне єдине планування

М. А. ІЗМАЙЛОВ

Відомче розмежування в промисловості у багатьох випадках супроводжується відомчим розмежуванням у галузі науки, що приводить до дуже негативних наслідків. Можна назвати ряд великих наукових і технічних проблем, які досі не розв'язані саме через наявність цього відомчого розмежування. Прийшов час поставити питання про єдиний план наукової роботи. Тематика наукових досліджень інститутів Академії Наук, вузів, галузевих інститутів повинна обговорюватися і затверджуватись у якомусь єдиному центрі. Безперечно, необхідне єдине планування. Я не думаю, що цього можна досягти наказом. Для правильного планування наукових досліджень треба регулярно скликати наукові конференції по окремих питаннях; на цих конференціях повинні бути присутні представники всіх наукових установ, що проводять роботу у певній галузі. За виконанням затвердженого такою конференцією плану повинен стежити єдиний орган.

Після організації нових економічних районів значно зростає роль наукових інженерно-технічних товариств, які стануть об'єднуючими центрами інженерної думки в даній галузі промисловості.

І тут потрібне укрупнення

В. Я. КУБРАК

— Рішення партії і уряду про зміну порядку управління промисловістю і будівництвом безперечно доцільні і своєчасні, бо керувати такою великою кількістю підприємств з одного центру, безумовно, важко. Наприклад, будівництво університету обслуговують кілька організацій, які не підлягають одній, мають свої власні апарати, навіть свої окремі склади. Не тільки кожен інститут хоче мати свої власні майстерні, але й кожен факультет; ряд інститутів має свої власні друкарні. Невже справді потрібно у кожному інституті мати своє видавництво, свою окрему друкарню, свої майстерні. Очевидно, що і в системі вищих навчальних закладів треба буде піти на укрупнення деяких господарських одиниць — будівельних і ремонтних організацій, проектних бюро, транспортних господарств, майстерень, друкарень і т. п.

На заключення зборів була одностайно прийнята резолюція. Колектив університету повністю підтримує пропозиції Партії і Уряду та докладає всіх зусиль для перетворення їх у життя.

Перебудувати підготовку геологів

Г. М. ЗАХАРЧЕНКО

— Те величезне піднесення, з яким проходить обговорення тез доповіді тов. Хрущова в нашій країні, показує, наскільки актуальним є поставлене в них питання. Особливого значення у зв'язку з цим набуває належна організація геологічної служби у майбутньому Харківському економічному районі і питання підготовки кадрів-геологів в Харківському університеті. Зараз у Харківській області працює велика кількість геологічних партій; в самому Харкові існує багато трестів, які займаються розвідкою корисних копалин. При об'єднанні цих організацій можна буде більш доцільно провадити розвідку з врахуванням інших видів корисних копалин і звільнити в такий спосіб величезні кошти і кадри, які треба

направити безпосередньо на виробництво.

У зв'язку з цим треба дещо перебудувати підготовку кадрів геологів у нашому університеті. Перш за все, у зв'язку з великими можливостями розвідки на нафту і газ, виникає потреба в організації на факультеті нового відділення або спеціалізації — розвідників на нафту і газ. Для цього у нас є хороша база і відповідні кадри викладачів. Необхідно також всіляко розвивати гідрогеологічну спеціальність, зберігаючи водночас і спеціальність геологів-розвідників надр, яка зараз є у нас. Виникає також потреба у відновленні науково-дослідного інституту геології, що раніше існував при університеті.

Наблизити наукову роботу до потреб виробництва

М. В. ЛОГВИНЕНКО

— Корінна перебудова управління промисловістю і будівництвом безперечно принесе велику користь нашій країні. Проте, треба пам'ятати, що втілення у життя всіх намічених заходів — справа дуже серйозна, складна і відповідальна.

Найбільш цінними копалинами у Харківському економічному районі є нафта і газ, що обумовлює напрям розвитку гірської промисловості, науково-дослідної роботи і підготовки кадрів. В зв'язку з цим перед геологами Харківського університету постає завдання — ґрунтовно перебудувати всю нашу науково-дослідну роботу, змінити тематику в такий спосіб, щоб максимально наблизити її до потреб виробництва нашого економічного району.

Наше завдання — піднести наукову роботу

Б. Я. ПІНЕС

— Новий метод управління промисловістю, накреслений у тезах тов. Хрущова, має під собою велике економічне обґрунтування. Разом з тим у тезах зачіпається ряд питань, які ще не повністю розв'язані. Сюди належить і питання про подальші шляхи розвитку нашої науки. Тут ще багато не-

ясного. Створення нових економічних районів, районування промисловості — це з економічного погляду, безперечно, потрібна річ. Але районування, наприклад, фізики було б на мою думку безглуздом. Основна роль створеного інженерно-технічного комітету са-

ме у тому і полягатиме, що він буде координувати наукові дослідження по ряду великих проблем. Робота над цими проблемами провадитиметься не тільки у певних наукових центрах, але і на периферії; до розв'язання цих проблем притягатиметься широка наукова громадськість.

Завдання нашої університетської науки зараз полягає у тому щоб піднести наукову роботу на такий рівень, щоб і ми стали у пригоді при розв'язанні великих наукових завдань у загальнодержавному масштабі.

Це не означає, що у фізиків, наприклад, не має ніяких завдань стосовно до Харківського економічного району. Фізики університету могли б подавати серйозну допомогу як заводським лабораторіям, так і галузевим інститутам. З другого боку, нам треба допомогти, щоб місцеві заводи ширше використовували наших випускників у тих лабораторіях, де потрібні фізичні методи дослідження.

Система управління вузами невірна

А. М. ЗІСКІНД

— Про перебудову управління вищими навчальними закладами поки що нічого невідомо. Існуючий порядок планування капіталовкладень фактично гальмує розвиток вузів. Асигновані кредити розпорошуються невеликими сумами по багатьох об'єктах, внаслідок чого жодне будівництво своєчасно не закінчувалось і розтягалось на багато років. Досить сказати, що за останній час Міністерство вищої освіти жодного разу не ви-

конало плану будівництва вузів.

Те саме явище спостерігається і з обладнанням. Гроші розпорошуються по багатьох вузах і внаслідок цього не вдається повністю укомплектувати жоден вуз.

Бувають випадки, коли унікальне обладнання, що коштує кілька сот тисяч карбованців, потрапляє до вузу, де воно використовується недостатньо, а інші вузи і підприємства через відомчі бар'єри неспроможні його використати.

Чи не пора змінити структуру профспілок

І. К. РИБАЛКА

— Роль професійних спілок у зв'язку з перебудовою управління промисловістю і будівництвом повинно значно зрости. У тезах доповіді тов. Хрущова цьому питанню надається великої ваги. Але для того, щоб профспілки могли виконати покладені на них нові завдання, зв'язані з перебудовою управління промисловістю і будів-

ництвом, необхідно перебудувати і структуру профспілок. Вона дуже складна, багатоступенева і у деякій мірі бюрократична. На мій погляд необхідно укрупнити профспілки, зокрема, об'єднати спілку працівників вузів, науково-дослідних інститутів і культури.

Дипломна робота — важливий етап у навчанні та вихованні студента університету. Іноді доводиться чути від студентів і навіть викладачів, що дипломна робота не потрібна, що її краще замінити чимсь іншим, ну хоч би педагогічною практикою. Безумовно, тривала і справжня педагогічна практика потрібна майбутньому вчителю, проте саме під час виконання дипломної роботи студент мобілізує всі свої знання, набуті за час навчання в університеті, виявляє вміння самостійно працювати. Просто кажучи, іноді вперше за п'ять років студент не пасивно засвоює, щоб відповісти на екзаменах, а думає над тим, що робить, активно розбирається у зібраному матеріалі.

Тематика дипломних робіт, якими мені доводиться керувати цього року, цікава. Більшість з них присвячена дослідженню творчості Івана Франка, сторіччя з дня народження якого торік відмічала громадськість всього світу.

Роботи мають дослідницький характер. Н. Болотова працює над «Тюремними сонетами» І. Франка, Я. Івашкевич — над поемою І. Франка «Мойсей». Ці теми спрямовані на вивчення художньої майстерності Франка-поета. Причому своєрідність сонетів і поеми Франка розглядаються у зв'язку з традиціями української та світової літератури.

Роботи Л. Ганішон («Іван Франко — дослідник творчості Т. Г. Шевченка»), О. Лисаченко («І. Франко — історик нової української літератури»), Н. Сусідко («І. Франко — критик») присвячені дослідженню літературознавчої спадщини засновника революційно-демократичної критики на Україні.

Один день

Неділя, ясний, весняний, сонячний день, а до учбових корпусів університету на вул. Трінклера 6 і Раднаркомівській, 15 поспішають студенти-заочники, групами та поодинокі. Це люди, які свій вихідний день на виробництві використовують тут, в стінах університету, намагаючись одержати нові і широкі знання.

Рівно о 9 годині ранку заповнюється аудиторія. 30 аудиторію на історичному факультеті заповнили студенти IV курсів. Молодий викладач В. І. Попов читає одну з тем політичної економії. Слухачі конспектують, намагаючись зафіксувати все важливе. Студентка спізнилась, несміливо завітала біля дверей — жодного вільного місця.

У 22 аудиторії гучно поскрипує крейда по дошці: викладач Л. А. Шор консультує з диференціальної геометрії заочників II курсу математичного факультету.

А в той же час студенти-філологи слухають лекції та одержують консультації з спеціальних предметів на філологічному факультеті. У 19 аудиторії — лекція з мовознавства. Зосереджені обличчя. Першкурсники уважно слухають кандидата філологічних наук Н. О. Федотову.

Студенти II курсів консультуються з російської та української мов. В одній з аудиторій викладач В. О. Мосенцев цікаво і змістовно розповідає про творчість О. М. Горького.

Заочники III курсу географічного факультету побували на метеорологічній станції з викладачем І. І. Гуральник. IV і V курси географічного факультету слухали доцента І. А. Слуцкіна, який читав лекцію з методики викладання географії.

О 5-й годині закінчилися лекції, консультації. Стомлені, але задоволені студенти покидають університет до наступної неділі. Біля 600 студентів-заочників слухали лекції та одержали консультації в цей день на консультпункті.

В. МАЙБОРОДА,
інспектор філологічного факультету заочного відділення.

Вони вивчають, досліджують

ні, послідовника традицій російської революційно-демократичної естетики. У цих роботах одночасно з увагою до змісту франківських праць дипломанти досліджують жанрову своєрідність їх, майстерність композиції й образного викладу.

Увага до літературної специфіки і художньої майстерності — характерна риса дипломних робіт цього року.

Прагнення до самостійності, небажання бути компілятором зумовило вибір теми В. Мозолевським — «Українські альманахи початку XX сторіччя».

Любов до І. Франка та радянської поезії визначила тему роботи Г. Калениченка «Образ І. Франка в українській радянській поезії», над якою дипломантка працює вже два роки.

Г. Калениченко збрала вірші і поеми майже 40 авторів, досліджує індивідуальну своєрідність кожного з них, особливо цікаві розділи присвячені поемам Василя Ебінського та Андрія Малишка. Дипломантка листується з українськими радянськими письменниками, які писали про Франка. Дуже цікавий лист надійшов від Дмитра Павличка.

Вечір дружби

Можна з усією відповідальністю заявити, що другокурсники російського відділення філфаку попрацювали не дарма: фестивальний вечір вдался на славу.

Скільки старання, кмітливості виявили вони, перетворюючи звичайну, усім знайому аудиторію для занять у фестивальний зал.

Вечір був не просто фестивальний, а — «Вечір дружби студентів». Та й гості були — не просто товариші з інших курсів, а студенти з країн народної демократії. Їх зустріли радісні посмішки, дружні потиски, гасла про дружбу, що були написані китайською, румунською, німецькою мовами.

Цікаво була продумана уся програма вечора. Кожний одержав листівку з ім'ям літературного героя. Треба було витратити немало часу, щоб відшукати свою героїню. А потім концерт... Причому концерт на протязі

У дипломників, які працюють над творчістю радянських письменників, встановилася добра традиція — листуватися з письменниками. Ми одержували листи від Олеса Гончара, Петра Козланюка, Олександра Ільченка, Бондарівського та ін.

Олесь Гончар допоміг Р. Кононенко з'ясувати, на які мови перекладалися «Прапороносці». Петро Козланюк, автор чудового роману «Юрко Крук», відповів на запитання Л. Ахтирської про своє авторське ставлення до роману, до головного героя.

Такий зв'язок з письменниками треба, думається, поширювати й зміцнювати. Треба більше дипломних робіт давати з радянської літератури і зокрема по творчості харківських письменників, щоб дипломні роботи можна було, опрацювавши, друкувати у вигляді статті в журналі або в наукових записках.

Як недолік треба відзначити, що серед тем дипломних робіт немає методичних, зв'язаних з викладанням літератури у школі.

М. КЕНІГСБЕРГ, кандидат філологічних наук.

всього вечора. Між окремими номерами — гри, лотерея, пісні, які співали усі, що знаходились у залі.

Дуже добре, як в своїй родині, почував себе кожний. Не було незадоволених та нудьгуючих.

Вірші Пушкіна чудово прочитав кореець, корейський танок виконав китаєць.

Так, вечір дружби був дійсно вечором дружби, не тільки за назвою. А секрет успіху дуже простий: у підготовці взяли участь майже всі студенти курсу, причому не формально, а з бажанням, з волею, з ініціативою. Багато в чому допомогли владі І. М. Сидорова, Л. А. Бикова. Безумовно, справедливо винесли комсомольці подяку своїм співкурсникам Опришко, Воїнову, Лигачовій, Нікітіній, Кучеренко, які буквально всю душу вклали у підготовку цього вечора.

Я. БЕЛІКОВ.

МІЛІТАРИСТАМ НЕ ДО СТУДЕНТІВ

В останній час сторінок західнонімецьких газет яскраво заголовками: «Студентство в нужді», «Криза вищої школи», «Студенти збираються страйкувати».

За цими заголовками повстає похмура картина становища вищої школи у Федеративній Республіці Німеччини.

Як приклад, можна навести Гамбурзький університет. Незважаючи на неодноразові обіцянки влади, будівництво університетського містечка й досі не розпочато. В старій же будові університету, що розрахована на 5000 студентів, зараз навчається 10000.

Одна німецька газета так писала про умови в Гамбурзькому університеті: «На сходових площах та в кутках коридорів зустрічаються письмові столи. Студенти, що сидять за ними, намагаються серед загальної сутолоки читати книги і робити записи. Університетська бібліотека не має коштів, щоб задовольнити студентів посібниками».

Але Гамбурзький університет — не виняток.

І в інших західнонімецьких вузах нестача приміщень, учбових посібників, літератури.

Виключно тяжке матеріальне становище студентів. На студентські стипендії боннський уряд асигнує мізерні суми. Так, наприклад, у Баварії на 25 тисяч студентів відпускається 300 тисяч марок на рік, тобто по 1 марці на студента у місяць. Зрозуміло, що лише незначна частина студентів може розраховувати на одержання допомоги. За даними західнонімецьких студентських організацій, в минулому році тільки 8% студентів одержували стипендію.

Недивно, що в таких умовах вища освіта у Західній Німеччині стала привілеєм обмеженого кола молоді, що має забезпечених батьків. І справді, в минулому році у вищих учбових закладах ФРН діти робітників склали менш 6%, а діти урядовців — близько 60%. Недарма західнонімецькі газети пишуть зараз про монополію на вищу освіту.

Відсутність матеріальної підтримки з боку держави примушує незабезпечених студентів шукати навчання з роботою. За даними західнонімецької профспілкової газети «Вельт дер арбейтер», близько 50% студентів цілком залежать від власного заробітку.

Проведений в минулому році опит 120 тисяч студентів показав, що близько 45 тисяч примушені працювати на прогати всього канікулярного часу. Вони працюють кондукторами, нічними вартовими, наймаються на хатні роботи.

А багатьом доводиться і зовсім кидати навчання. Питання про становище вищої школи було винесено на засідання Західнонімецького парламенту. Депутат від правлячої партії — Християнсько-демократичного союзу — визнав, що в галузі вищої освіти Західна Німеччина далеко відстає від німецької Демократичної Республіки.

Дійсно, в той час, як у НДР на студентські

Як хороше після трудового дня, особливо коли ти сьогодні успішно закінчив лабораторну роботу або склав не одну тисячу знаків, посидіти біля приймача, послушати улюблені пісні.

Видатний педагог

За рішенням Всесвітньої Ради Миру у квітні 1957 року відзначається 300-річчя з дня опублікування в Амстердамі праць чеського філософа, педагога, письменника Яна Амоса Коменського.

З приводу цього ЦНБ влаштувала виставку. На вистав-

ці можна побачити роботи Я. А. Коменського «Велика дидактика», «Материнська школа», «Закони упорядкованої школи» та інші; статті класиків марксизму-ленізму та наукові праці, присвячені його діяльності.

В. АДОВ.

НЕЗАБАРОМ КОНФЕРЕНЦІЯ

Біологічне відділення СХТ запросило біологів Київського університету надіслати своїх представників на наукову конференцію.

Перед харківськими гуртківцями кияни виступлять з доповіддю

«Боротьба з бактеріозом рослин за допомогою антибіотиків».

Студентки нашого університету Ю. Мороз та Н. Литвиненко поведуть до київських друзів підготовані в гуртках свої роботи.

Весело і цікаво

Святковий настрій. Студентам хімічного факультету вдалось його створити. Коли оплески проходили виступи вокального ансамблю під керівництвом Е. Померанцевої, танцювального гуртка, художнє читання Е. Нефедової, виступи самбістів.

Але на цьому художня частина не закінчується. Присутнім підготовано сюрпріз: аматорський кінофільм, знятий студентами. Фільм у гумористичній формі розповідає про факультетське життя. На жаль, добре підготований фестиваль на закінчення був зіпсований. І це — з-за недбалоого ставлення профкому університету до такої важливої справи. За весь час, а він був довгим, профком не зумів як слід домовитись з адміністрацією технікуму. Внаслідок цього на вечорі було багато сторонніх, а зал, який призначила адміністрація для танців, не вмщував навіть своїх студентів.

Боннський уряд категорично відмовився підвищити асигнування на виступи школи. Але нещодавно прийнято новий закон про оплату солдатів і офіцерів західнонімецької армії, за яким солдат буде одержувати у місяць у 200 разів більше, ніж асигнується на кожного з 25 тисяч баварських студентів.

Що й казати, урядові кола Західної Німеччини більш зацікавлені у солдатах, ніж у студентах.

А. ЖОЛКВЕР,
«Учительская газета».

(стаття друкується з скороченнями).

СЛІДАМИ НАШИХ ВИСТУПІВ

ВЖИТО ЗАХОДІВ

В газеті «Харківський університет» від 6 квітня 1957 р. була вміщена карикатура, в якій піддавалися критиці недоліки у культурно-масовій роботі у гуртожитку по вулиці Артема, 49. Профком перевіряв факти і прийшов до висновку, що критика справедлива.

Відбулось засідання профкому, на якому було прийнято спеціальне рішення по поліпшенню політвиховної роботи серед студентів, які мешкають у гуртожитках. Наказом ректора встановлено розпорядок у гуртожитку; обов'язкові чергові на поверхах, стороннім особам вхід до гуртожитків заборонено.

Редактор
В. БУДНІКОВ.